

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové a ve věci

žalobce

D. R.

bytem X

zastoupený advokátem Mgr. Michalem Přibilem
se sídlem Kadláčkova 894/17, 742 21 Kopřivnice

proti

žalovanému

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
se sídlem Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2023, č. j.: MSMT-12514/2023-1,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2023, č. j.: MSMT-12514/2023-1, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 456,- Kč a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce podanou žalobou brojil proti rozhodnutí o vyloučení ze společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu ze zkušebního předmětu Český jazyk a literatura dne 3. 5. 2023 (dále pouze „rozhodnutí o vyloučení“) a proti rozhodnutí žalovaného č.j. MSMT-12514/2026-1 ze dne 5. 6. 2023 (dále také „vyrozumění“), vydaném dle § 82 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), kterým byla shledána žádost žalobce o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z konání zkoušky jako nedůvodná.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. **Žalobce** ke skutkovým okolnostem uvedl, že začal dne 3. 5. 2023 v 8.00 hodin vykonávat společnou část maturitní zkoušky, v průběhu konání zkoušky, cca v 9.00 hodin požádal žalobce zadavatele o možnost opustit učebnu na toaletu ze zdravotních důvodů. Zadavatel se v odpověď na dotaz žalobce dotázal, zda je opravdu nutné, aby opustil učebnu, respektive zda to „nevydrží“, přičemž k žádosti zadavatele se žalobce pokusil potřebu odložit a „vydržet“. Žalobce však nedokázal ovládnout své tělesné funkce a po cca 2 minutách od původního dotazu opětovně požádal zadavatele o možnost opustit učebnu, za účelem vykonání malé potřeby. Zadavatel žalobci sdělil, že si musí ověřit u ředitele a komisaře, zda je v tomto případě opuštění učebny možné, zadavatel kontaktoval ředitele s tím, že žalobce musí nutně opustit učebnu z důvodu vykonání tělesných potřeb. Následoval cca 5minutový úsek, který žalobce strávil v předklonu, bolestí, přičemž ředitel ani komisař se během této doby nedostavili, a na spojovací chodbě nebyl žádný dozor, který by mohl žalobce na toalety doprovodit. Pod tlakem okolností a vlivem stresujícího prostředí dal žalobce zadavateli návrh, aby se zadavatel přemístil do prostoru dveří z učebny, které budou po celou dobu otevřeny (aby zadavatel mohl vykonávat dozor jak na žalobce, tak i na maturanty v prostoru učebny) s tím, že žalobce urychleně doběhne na toaletu, vykoná potřebu a okamžitě se navrátí do prostoru učebny. Zadavatel se následně odebral do prostoru dveří, tj. dle žalobce vyjádřil konkludentně souhlas, nijak žalobci neoponoval a bez protestů sledoval jeho cestu z učebny na toaletu a zpátky. Celá cesta na toaletu tam a zpátky trvala maximálně 1 minutu (viz část 6 protokolu o průběhu maturitní zkoušky). V momentě, kdy se žalobce dostavil zpět do učebny, mu zadavatel umožnil zasednout zpět do lavice a pokračovat ve zkoušce. Za cca 1 minutu se dostavil ředitel s komisařem, a ředitel se dotázal zadavatele, zda žalobce potřebuje na toaletu, přičemž zadavatel řediteli sdělil, že žalobce již na toaletě byl. Následně ředitel zavolal žalobce k sobě a oznámil mu, že „končí maturitní zkoušku“. Žalobce ředitele informoval, že trpí akutními močovými urgencemi, přičemž nutnost vykonat potřebu byla naléhavá. Ředitel, nikoli zadavatel, k argumentům žalobce nepřihlédl a neumožnil žalobci návrat do učebny. Žalobce navrhnul k důkazu provést výslech žalobce, výslech ředitele a zadavatele, protokol o průběhu maturitní zkoušky a potvrzení od lékaře ze dne 3. 5. 2023.
3. Žalobce namítal, že ze znění § 80a odst. 4 školského zákona vyplývá, že jedinou osobou, která byla oprávněna žalobce vyloučit z maturitní zkoušky, byl pouze a jedině zadavatel.

Školský zákon neupravuje formu a obsah rozhodnutí o vyloučení, přičemž dle § 183 odst. 1 školského zákona se na rozhodnutí o vyloučení nevztahuje správní řád, žalobce však má za to, že k tomuto úkonu ze strany zadavatele vůbec nedošlo. Žalobce měl za to, že rozhodnutí o vyloučení vydal ředitel, nikoli zadavatel, tj. bylo vydáno osobou nepřislušnou a jde o rozhodnutí nicotné. Žalobce uvedl, že zadavatel pouze poznačil do 2. části protokolu o průběhu maturitní zkoušky, že žalobce byl vyloučen, dle žalobce tak pouze zaznamenal rozhodnutí jiné osoby. Žalobce poukázal na to, že z textu metodiky Pokynů pro zadavatele do učebny, zpracovaný Cermatem, vyplývá, že: „Vyloučit žáka smí pouze zadavatel. Vyloučíte-li žáka ze zkoušky, formulujte své rozhodnutí takto: „Rozhodl jsem se v souladu s §80a odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o vašem vyloučení ze zkoušky.“ Rozhodnutí o vyloučení však zadavatel neučinil, a proto ani nebylo (v podobě dle Pokynů pro zadavatele do učebny) zaznamenáno do protokolu o průběhu maturitní zkoušky. O tom, že zadavatel takové rozhodnutí neučinil, svědčí dle žalobce skutečnost, že zadavatel nechal žalobce po návratu pokračovat ve zkoušce.

4. Žalobce dále uvedl, že možnost vyloučení rozvádí § 51 odst. 4 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání na středních školách maturitní zkouškou (dále v textu jen „vyhláška“), přičemž relativní tvrdost zákonného ustanovení relativizuje tím, že v určitých případech umožňuje studentům opustit učebnu v průběhu maturitní zkoušky: „Opuštění učebny z jiných než zdravotních důvodů při konání didaktických testů se posuzuje, jako by žák zkoušku ukončil. Oprávněnost zdravotních důvodů při konání didaktických testů posoudí zadavatel s přihlédnutím k písemnému doporučení ošetřujícího lékaře žáka.“ Žalobce konstatoval, že k jeho návrhu zadavatel posoudil jeho navenek zjevně špatný zdravotní stav a umožnil mu opustit prostor učebny na velmi krátké časové období – pouhou 1 minutu, právě za účelem výkonu tělesné potřeby a zároveň mu po návratu umožnil zasednout zpět do lavice a pokračovat v maturitní zkoušce. Tímto okamžikem byl žalobce v legitimním očekávání, že vše proběhlo po právu a může dále pokračovat. Žalobce uvedl, že předpokládal, že zadavatel je osoba norem a procesních postupů znalá a tím, že mu umožnil návštěvu toalety, že jedná dle pravidel a bez případných rizik pro žalobce. Žalobce shrnul, že veškerý procesní postup, který následoval poté, co se do učebny dostavil ředitel školy, byl ze strany zadavatele a ředitele protiprávní.
5. Žalobce namítal, že vyloučení z maturitní zkoušky za to, že z důvodu akutního zdravotního problému musel opustit zkušební místnost za dozoru zadavatele na 1 minutu, je nepřiměřeně přísné a nelze toto jednání považovat za vážné porušení pravidel pro konání zkoušek či za vážné porušení průběhu zkoušek ve smyslu § 80a odst. 4 školského zákona.
6. K obsahu vyrozumění žalovaného žalobce uvedl, že v něm nijak nebyla zohledněna skutečnost, že žalobce k přezkumu doložil osvědčení od praktického lékaře ze dne 3. 5. 2023 o tom, že v den konání zkoušky trpěl akutními močovými urgencemi. Dle žalobce žalovaný pouze uvedl, že záznamy v protokolu indikují porušení řádného průběhu zkoušky a že: „žák opustil učebnu sám a v rozporu s pravidly se dožadoval návratu a pokračování ve zkoušce, čímž narušil průběh konání zkoušky ostatních žáků v učebně“. Žalobce uvedl, že možnost opustit učebnu ze zdravotních důvodů není podmíněna pouze a jedinečně doložením potvrzení od lékaře, k potvrzení může zadavatel přihlédnout. Zajištění dozoru na chodbě je věcí školy, tj. v kompetenci ředitele školy, absenci možného doprovodu nelze klást k tíži žalobci. Žalobce namítal, že uvedený skutkový děj právě naplňoval předpoklady individuálního postupu, a že vyrozumění žalovaného nijak nereflektuje

tvrzení a důkazy žalobce a pouze přebírá tvrzení zadavatele, ředitele a komisaře. Žalobce měl za to, že žalovaný nesprávně právně posoudil danou věc.

7. Žalobce navrhl, aby soud vyslovil nicotnost rozhodnutí o vyloučení z maturitní zkoušky a pokud nicotnost nevysloví, aby toto rozhodnutí zrušil, a rovněž zrušil vyrozumění žalovaného.
8. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě ze dne 4. 9. 2023 navrhl, aby žaloba byla zamítnuta. Žalovaný uvedl, že v projednávaném případě byl žalobce vyloučen z konání maturitní zkoušky právě zadavatelem, jak vyplývá z Protokolu o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě. Ani Protokol o průběhu maturitní zkoušky v učebně neprokazuje tvrzení žalobce, že byl z konání maturitní zkoušky vyloučen ředitelem školy. V žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení je žalobcem používán neurčitý plurál („požádali mě“, „vyloučili mě“), což může dle názoru žalovaného odrážet skutečnost, že zadavatel předmětné rozhodnutí přijal za přítomnosti maturitního komisaře a ředitele školy, jejichž účast je povolena dle § 78a odst. 2 školského zákona, přičemž předmětný záznam do protokolů učinil zadavatel.
9. K nepřiměřenosti rozhodnutí o vyloučení z maturitní zkoušky, uvedl žalovaný, že žalobce měl v souladu s obecně platnou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* doložit střední odborné škole písemné doporučení ošetřujícího lékaře před konáním maturitní zkoušky, což neučinil. Žalovaný uvedl, že ani sám žalobce nerozporuje skutečnost, že v předstihu nepředložil škole ničeho, z čeho by se dalo vyvodit oprávněnost jím tvrzených zdravotních důvodů pro opuštění učebny v průběhu maturitní zkoušky. Žalovaný uvedl, že pokud některý žák trpí zdravotními problémy, které jsou svojí povahou způsobilé ohrozit řádný průběh maturitní zkoušky, je jeho povinností a též v jeho zájmu, aby o nich v dostatečném předstihu informoval zadavatele, případně ředitele či komisaře, aby dotyčné osoby mohly na riziko propuknutí předmětných zdravotních potíží reagovat. Jde-li o samotný obsah doloženého písemného doporučení ošetřujícího lékaře, namítá žalovaný, že tato listina vůbec neobsahuje údaj o délce či intenzitě žalobcových zdravotních problémů, ani související doporučení ošetřujícího lékaře. Dle žalovaného tak tato listina vůbec nesplňuje požadavky listiny, která by mohla být kvalifikovaně označena jako „*písemné doporučení ošetřujícího lékaře*“.
10. **Žalobce** v replice ze dne 25. 9. 2023 mírně rozvedl svou dosavadní argumentaci. K námitce ohledně nevydání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky zadavatelem (nýbrž ředitelem), žalobce uvedl, že nesporné, že v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky v učebně je u jeho jména zaznamenáno vyloučení, absentuje však doložení o tom, že by zadavatel jakoukoliv formou projevil svou vůli a rozhodl v podobě doporučené formulace dle příslušné metodiky. Tato skutečnost není žádným způsobem zachycena, jelikož k ní dle doložených podkladů vůbec nedošlo. K vyjádření žalovaného ohledně prokázání zdravotních problémů, žalobce uvedl, že § 51 odst. 4 vyhlášky stanoví, že oprávněnost zdravotních důvodů posuzuje pouze a jedině zadavatel, až jako sekundární podmínku stanovuje vyhláška „*příhlédnutí k písemnému doporučení ošetřujícího lékaře*“. Dle žalobce tak zdravotní stav žáka může dle svého nejlepšího vědomí a svědomí posoudit zadavatel, a umožnit žákovi opustit učebnu i bez písemného doporučení ošetřujícího lékaře. Žalobce uvedl, že zadavatel dle všeho individuálně posoudil otázku zdravotních problémů žalobce a umožnil mu opustit učebnu. Až následně po návratu žalobce z toalety, zjevně pod tlakem situace (příchod ředitele školy a maturitního komisaře) došlo ze strany zadavatele ke změně názoru ohledně individuálního posouzení zdravotního stavu žalobce.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

11. **Žalovaný** v duplice ze dne 15. 2. 2024 zopakoval a pouze mírně rozvedl svou dosavadní argumentaci. Žalovaný k duplice přiložil vyjádření zadavatele a ředitele školy ze dne 5. 10. 2023, které si vyžádal v návaznosti na repliku žalobce.
12. **Žalobce** reagoval na dupliku žalovaného vyjádřením ze dne 3. 4. 2024, ve kterém uvedl, že vyjádření zadavatele a ředitele školy ze dne 5. 10. 2023 neodpovídá skutečnému průběhu celé události a pouze dokresluje celou situaci ve prospěch žalovaného. Žalobce uvedl, že setrvává na své argumentaci, že rozhodnutí o vyloučení vynesl ředitel školy a nikoliv zadavatel. Žalobce uvedl, že k první výzvě ředitele školy opustil učebnu a připojil se k němu na chodbě, kde následně ředitel školy vyloučil žalobce s tím, že žalobci byl zakázán další vstup do učebny. Žalobce zopakoval, že měl akutní zdravotní problémy (potvrzené následně lékařem) a vznesl k zadavateli požadavek na opuštění učebny. Doprovod na toaletu (ředitel školy a komisař) se do 5 minut nedostavil (nikoliv 3 minut, jak uvádí ředitel školy). Žalobce tak opětovně požádal zadavatele o umožnění opuštění učebny, zadavatel mu v tom nijak nebránil, přičemž neproběhla žádná „poučovací fáze“ o následném vyloučení žalobce v případě opuštění učebny. Žalobce zdůraznil, že po návratu z toalety mu zadavatel umožnil pokračovat ve zkoušce. Nebyl mu odebrán test, nebylo mu znemožněno zasednout do lavice, ani mu nebylo po návratu z toalety nijak zabráněno vstoupit zpět do třídy, tj. neproběhla jakákoliv konfrontace a v žádném případě nebyl žalobce zadavatelem vyloučen. Žalobce v této souvislosti navrhnul provést důkaz svědeckou výpovědí přítelkyně žalobce K. H., která byla přítomná aktu vyloučení žalobce ze zkoušky před třídou.
13. **Žalovaný** na vyjádření žalobce reagoval vyjádřením ze dne 22. 4. 2024, ve kterém setrval na své argumentaci z vyjádření k žalobě a dupliky.

III.

Posouzení žaloby

14. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, když účastníci s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasili (právní zástupce žalobce v replice ze dne 3. 4. 2024 ponechal konání ústního jednání na úvaze soudu a žalovaný v podání ze dne 4. 9. 2023 vyjádřil přesvědčení, že ve věci lze rozhodnout bez nařízení ústního jednání na základě podkladů ve správním spise). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny, z nichž soud při rozhodování vycházel, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Žalobce k prokázání skutkového stavu, a to průběhu svého vyloučení z maturitní zkoušky navrhoval provést výsledky jeho osoby, ředitele, zadavatele a své přítelkyně, soud k tomuto konstatuje, že pro rozhodnutí podstatný skutkový stav je zachycen v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě a v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky v učebně, jež jsou součástí spisu a jejichž věrohodnost nebyla žádným z účastníků sporována. Z tohoto důvodu soud shledal provedení výsledků navržených žalobcem za nadbytečné, a rovněž tak má soud ze stejného důvodu za nadbytečné provést k důkazu žalovaným doložené vyjádření zadavatele a ředitele školy ze dne 5. 10. 2023 (viz níže provedené právní posouzení věci).

15. Žaloba je důvodná.
16. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
17. Podle § 80a odst. 4 školského zákona ve znění účinném od 1. 10. 2020, platí: „Zadavatel zabezpečuje řádný průběh zkoušek společné části maturitní zkoušky v učebně včetně kontroly podmínek, za kterých byla v učebně, kde je zkouška konána, povolena přítomnost osob, zajišťujících asistenční služby žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo službu tlumočení do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů. Zadavatel zadává zkoušky společné části maturitní zkoušky. Zadavatel je oprávněn vyloučit žáka ze zkoušky, a to v případě, že žák vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání těchto zkoušek nebo jiným způsobem vážně narušil průběh zkoušek; o vyloučení žáka ze zkoušky rozhodne zadavatel bezprostředně. Důvody vyloučení žáka zaznamená zadavatel v protokolu o maturitní zkoušce. Zadavatel je rovněž oprávněn vykázat z učebny osobu zajišťující asistenční službu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo službu tlumočení do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů, a to v případě, že vážně nebo opakovaně porušila podmínky stanovené prováděcím právním předpisem nebo jiným způsobem vážně narušila průběh zkoušek.“
18. Podle § 82 odst. 2 školského zákona ve znění účinném od 1. 10. 2020, platí: „Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky, nebo byl z konání této zkoušky vyloučen, může písemně požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání nejpozději do 30 dnů ode dne doručení žádosti.“
19. Podle § 82 odst. 3 školského zákona ve znění účinném od 1. 10. 2020, platí: „Žádost podle odstavce 1 nebo 2 lze podat příslušnému správnímu úřadu do 20 dnů od konce období stanoveného prováděcím právním předpisem pro konání příslušné závěrečné nebo maturitní zkoušky nebo v případě zkoušek společné části maturitní zkoušky od konce období stanoveného prováděcím právním předpisem pro konání příslušné zkoušky.“
20. Podle § 51 odst. 4 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání na středních školách maturitní zkouškou, ve znění vyhlášky č. 530/2021 Sb. ze dne 28. prosince 2021 (dále jen „vyhláška“), platí: „Při konání didaktických testů a písemných zkoušek a písemných prací profilové části maturitní zkoušky je zakázána vzájemná komunikace mezi žáky. Opuštění učebny z jiných než zdravotních důvodů při konání didaktických testů se posuzuje, jako by žák zkoušku ukončil. Oprávněnost zdravotních důvodů posoudí zadavatel s přihlédnutím k písemnému doporučení ošetřujícího lékaře žáka. Žák může uplatnit připomínky k průběhu zkoušky v učebně.“
21. Soud úvodem připomíná, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve věcech přezkumu výsledku části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu dospěl v usnesení ze dne 19. 8. 2014, č.j. 6 As 68/2012-47, k následujícím závěrům (viz právní věta I. a II. citovaného usnesení): „I. V řízení o žádosti o přezkoumání výsledku části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu podle § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, je třeba podle § 180 odst. 1 správního řádu z roku 2004 aplikovat v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, správní řád. Proti rozhodnutí o této žádosti není opravný prostředek přípustný. II. Rozhodnutí ("vyrozumění") o žádosti o přezkoumání výsledku části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu podle § 82 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, je třeba považovat za rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s.“ V bodu [39] a [40] odůvodnění citovaného usnesení je dále uvedeno: „V nyní

posuzovaném případě žalovaný úkon stěžovatele, ačkoli je označen jako "vyrozumění", znaky individuálního správního aktu naplňuje (srov. např. Průcha, P. Správní právo. Obecná část. 8. vyd. Brno: Doplněk, 2012, s. 278 a násl.). Je zde konkrétní individualizovaný adresát takového vrchnostenského aktu (žák, žádající o přezkoumání výsledku jeho maturitní zkoušky), tento úkon zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje jeho konkrétní práva, je vydán ve formalizovaném řízení upraveném právními předpisy (školský zákon, částečně správní řád) správním orgánem v mezích jeho zákonem stanovené pravomoci jako materializovaný akt obsahující stanovené náležitosti, komunikovaný adresátovi. V neposlední řadě je možné poukázat i na strukturu napadeného "vyrozumění", které stěžovatel sám opatřil náležitostmi obvyklými pro rozhodnutí, tj. záhlavím, výrokem, odůvodněním a poučením o nepřípustnosti rozkladu. [40] V posuzované věci není pochyb o tom, že rozhodnutí o žádosti o přezkoumání maturitní zkoušky je úkonem, který je způsobilý soudního přezkumu v řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. a v případě závěru o jeho nezákonnosti může být soudem zrušen (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc může být soudem vrácena stěžovateli k dalšímu řízení se závazným právním názorem správního soudu (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.). Žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu v takové věci by byla nepřípustná (§ 82 s. ř. s.).“ Soud konstatuje, že v nyní posuzované věci se jedná o rozhodnutí („vyrozumění“) žalovaného o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z maturitní zkoušky, které žalovaný vydává na základě § 82 odst. 2 školského zákona (obdobně jako v případě rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky). V souladu se závěry výše citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, i v nyní posuzovaném případě se jedná o rozhodnutí žalovaného, které je způsobilé soudního přezkumu v řízení podle § 65 a násl. s. ř. s.

22. Žalobce namítal, že vyloučení z maturitní zkoušky za to, že z důvodu akutního zdravotního problému musel opustit zkušební místnost na 1 minutu, je nepřiměřeně přísné a nelze toto jednání považovat za vážné porušení pravidel pro konání zkoušek či za vážné porušení průběhu zkoušek ve smyslu § 80a odst. 4 školského zákona. Soud konstatuje, že školský zákon v § 80a odst. 4 výslovně stanoví, že zadavatel je oprávněn vyloučit žáka ze zkoušky, a to v případě, že žák vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání těchto zkoušek nebo jiným způsobem vážně narušil průběh zkoušek. Pojem vážné porušení pravidel nebo vážné narušení průběhu zkoušek je přitom neurčitým právním pojmem. K rozsahu přezkumu neurčitých právních pojmů se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyjádřil v usnesení ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, ve věci *Ochranné známky*. Rozšířený senát v tomto usnesení uvedl, že „neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah, rozsah a aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Zákonodárce tímto způsobem vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod neurčitý právní pojem spadá, či nikoliv. U neurčitých právních pojmů se zajisté také vyskytuje určitá míra „uvážení“ správního orgánu, ta se ovšem zaměřuje na skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Výsledkem je pak závěr, který nemá alternativu. [...] Výklad neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav by pak měly být v souladu s § 75 s. ř. s. soudem plně a meritorně přezkoumatelné. Pokud správní soud posoudí oproti správnímu orgánu odlišně zaměnitelnost ochranné známky nebo dotčenost práv osoby namítající přihlášku ochranné známky podanou ve zlé víře, může v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. zavázat správní orgán právním názorem vystavěným na hodnocení skutkového stavu, které je odlišné od předchozího hodnocení provedeného správním orgánem.“ Uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z maturitní zkoušky ve vztahu k výkladu neurčitého pojmu „vážné“ porušení pravidel či „vážné“ narušení průběhu zkoušek.

23. Pro rozhodnutí ve věci bylo klíčové, aby žalovaný ve vyrozumění o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení z maturitní zkoušky řádně posoudil (vysvětlil), zda nastalá konkrétní situace dne 3. 5. 2023 během maturitní zkoušky pod neurčitý právní pojem *vážné porušení pravidel* či *vážné narušení průběhu zkoušky* spadá, či nikoliv. Žalovaný v odůvodnění vyrozumění však pouze konstatoval: „*MŠMT ke konkrétním námitkám žadatele, které se týkaly průběhu zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou didaktického testu v dané učebně (žádal jsem o uvolnění na toaletu, opustil jsem učebnu, a poté chtěl pokračovat v psaní, následně jsem byl vyloučen z konání maturitní zkoušky), konstatuje, že protokol o průběhu maturitní zkoušky v učebně i protokol o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě obsahují záznamy indikující porušení řádného průběhu zkoušky, pravidla však dodržena byla.*“ Z odůvodnění vyrozumění tak vyplývá, že dle žalovaného konkrétní skutkové okolnosti (opuštění učebny žalobcem za účelem vykonání potřeby) odpovídají porušení řádného průběhu zkoušky, nikoliv *vážnému* porušení průběhu zkoušky. Intenzitou porušení průběhu zkoušky žalobcem se totiž žalovaný nikterak nezabýval. Žalovaný tímto nesprávně aplikoval ustanovení § 80a odst. 4 školského zákona. Nad to konkrétní skutkové okolnosti, jež jsou popsány v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě v bodě 7. a v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky v učebně v bodě 6.: „*Narušení zkoušky pro opuštění učebny bez doprovodu a následné vracení do učebny a pokusu o pokračování ve zkoušce, čímž porušil pravidla. K odchodu z učebny došlo pro akutní potřebu vykonat malou potřebu – časová prodleva byla 1 minuta. Z tohoto důvodu došlo pro ostatní žáky k navýšení časového limitu o 5 min a žák byl ze zkoušky vyloučen.*“, bez dalšího dle názoru soudu nespádají mírou intenzity pod neurčitý právní pojem *vážné narušení průběhu zkoušky* nebo *vážné porušení pravidel*. Konkrétní situace, kdy žalobce opustil učebnu na pouhou 1 minutu, aby si akutně mohl dojít na toaletu ze zdravotních důvodů, bez dalšího nedosahuje svou intenzitou *vážného* porušení pravidel či průběhu zkoušky, byť k opuštění učebny došlo bez doprovodu. Tuto žalobní námitku tak soud shledal důvodnou, právní názor žalovaného za nesprávný, a proto rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil.
24. Soud nevešel na argumentaci žalovaného, že v souladu s obecně platnou zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* měl žalobce doložit střední odborné škole písemné doporučení ošetřujícího lékaře před konáním maturitní zkoušky. Je pravdou, že žáci jsou v úvodu seznámeni s Pokyny pro zadavatele do učebny, z nichž zadavatel čte: „*Pokud budete chtít opustit učebnu před koncem časového limitu, vrátíte mi svou zkušební dokumentaci a odejdete. Do učebny se pak už nesmíte vrátit. Výjimkou mohou být zdravotní důvody, které budou řešeny individuálně.*“ (pozn. podtržení provedeno soudem). Znění pokynu přitom vychází z § 51 odst. 4 vyhlášky, dle kterého *opuštění učebny z jiných než zdravotních důvodů při konání didaktických testů se posuzuje, jako by žák zkoušku ukončil. Oprávněnost zdravotních důvodů posoudí zadavatel s přihlédnutím k písemnému doporučení ošetřujícího lékaře žáka.* Soud je přesvědčen, že v životě každého mohou bezesporu nenadále nastat situace, zejména v tak vypjatých okamžicích jako je skládání maturitních zkoušek, kdy jsou studenti díky i velkému psychickému vypětí zcela náhle a nečekaně postiženi akutními zdravotními problémy, které nastanou právě v den zkoušky či v průběhu jejího konání. Nelze tak dle názoru soudu ustanovení § 51 odst. 4 vyhlášky vykládat natolik rigidně v tom smyslu, že doporučení či potvrzení od lékaře má být vždy doloženo před konáním maturitní zkoušky. Dle názoru soudu Pokyny pro zadavatele do učebny vytváří prostor právě pro individuální posouzení konkrétní situace zadavatelem. Nad to mezi stranami není sporu, že žalobce doložil potvrzení od lékaře ze dne 3. 5. 2023 po konání maturitní zkoušky, jež je

rovněž součástí správního spisu. Z tohoto potvrzení přitom vyplývá, že žalobce trpí močovými urgencemi. Soud nevešel ani na argumentaci žalovaného z vyjádření k žalobě, že doložené písemné potvrzení od lékaře neobsahuje údaj o délce či intenzitě potíží, ani související doporučení lékaře, a nelze tak tuto listinu kvalifikovaně označit jako „*písemné doporučení ošetřujícího lékaře*“. Dle názoru soudu je rozhodující, že žalobce písemné potvrzení od lékaře doložil, přičemž z něj bylo zřejmé, že minimálně v den konání zkoušky dne 3. 5. 2023 žalobce trpěl močovými urgencemi. Podstatným byl totiž obsah daného potvrzení a nikoli jeho formální náležitosti, v této souvislosti soud akcentuje, že potvrzení bylo opatřeno vlastnoručním podpisem vydávající lékařky a otiskem razítka zdravotnického zařízení. Žalovaný měl k tomuto písemnému potvrzení lékaře přihlédnout při posuzování žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyloučení a promítnout je do svých úvah v rozhodnutí.

25. Další žalobní námitku, že rozhodnutí o vyloučení vydal ředitel, nikoli zadavatel, tj. bylo vydáno osobou nepřislušnou a jde o rozhodnutí nicotné, soud posoudil jako nedůvodnou. Žalobce namítal, že rozhodnutí o vyloučení nebylo zaznamenáno dle metodiky CERMATu následujícím způsobem: „*Rozhodl jsem se v souladu s §80a odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o vašem vyloučení ze zkoušky.*“, a že v Protokolu o průběhu maturitní zkoušky v učebně absentuje jakákoliv forma projevu vůle zadavatele. Soud konstatuje, že z obsahu Protokolu o průběhu maturitní zkoušky v učebně zcela jednoznačně vyplývá, zadavatel vyloučil žalobce ze zkoušky, i z jakého důvodu se tak stalo (narušení zkoušky žalobcem pro vykonání malé potřeby); protokol je vyplněn ručně a vlastnoručně podepsán zadavatelem (paní E. B.) i komisařem, soud tedy nemá pochybnosti o tom, že tento Protokol sepsal zadavatel, tímto dle názoru soudu zadavatel projevil svou vůli vyloučit žalobce ze zkoušky, byť toto rozhodnutí učinil po příchodu ředitele školy a maturitního komisaře. Je možné, jak žalobce předestírá, že zadavatel rozhodnutí učinil dodatečně až pod vlivem či po poradě s ředitelem a komisařem, nicméně uvedené nemá vliv na to, že rozhodnutí bylo zadavatelem učiněno. Soud dále upozorňuje, že skutečnost, že žalobce byl po příchodu ředitele a komisaře zpět v lavici a pokračoval v testu, v čemž mu zadavatel v mezidobí nebránil (tuto skutečnost soud považuje mezi stranami za nespornou a rovněž zachycenou v bodě 7. Protokolu o průběhu maturitní zkoušky ve zkušebním místě), prokazuje tvrzení žalobce, že zadavatel své rozhodnutí po příchodu ředitele a komisaře v rozporu se zásadou legitimního očekávání změnil a ze zkoušky jej vyloučil; tudíž soud žalobou napadené rozhodnutí soud shledal i z tohoto důvodu za nezákonné.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že žalobou napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost. Soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Žalovaný je při tom vázán právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v tomto rozsudku, zejména v bodech 24. a 25. (§78 odst. 5 s.ř.s.).
27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč a náklady právního zastoupení za čtyři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, replika ze dne 25. 9. 2023, vyjádření ze dne 3. 4. 2024), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb., částku 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1

písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. $4 \times 3\,100 = 12\,400$ Kč; paušální částka ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění) za čtyři úkony, tj. $4 \times 300 = 1\,200$ Kč. Odměna se zvyšuje o celkem 21 %, jelikož zástupce žalobce je plátcem DPH. Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, činí 19 456 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám zástupce žalobce, advokáta Mgr. Michala Přibila.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13.09.2024

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.